ÜLDKOHTU OTSUS (kaheksas koda)

16. juuni 2011 *

Kohtuasjas T-211/08,

Putters International NV, asukoht Cargovil (Belgia), esindaja: advokaat K. Platteau,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: A. Bouquet ja F. Ronkes Agerbeek,

kostja,

mille ese on nõue tühistada osaliselt komisjoni 11. märtsi 2008. aasta otsus K(2008) 926 (lõplik) [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/38.543 – Rahvusvahelised kolimisteenused), ning teise võimalusena nõue tühistada või vähendada hagejale määratud trahvi,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

ÜLDKOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: kohtunikud S. Papasavvas koja esimehe ülesannetes, N. Wahl ja A. Dittrich (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik J. Plingers,

arvestades kirjalikus menetluses ja 6. mai 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Asjaolud

1. *Hagi ese*

1 Vastavalt komisjoni 11. märtsi 2008. aasta otsusele K(2008) 926 lõplik [EÜ] artiklis 81 ja EMPL lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/38.543 – Rahvusvahelised kolimisteenused) (edaspidi „otsus”), mille kokkuvõte avaldati Euroopa Liidu Teatajas 11. augustil 2009 (ELT C 188, lk 16), osales Putters International NV Belgias rahvusvaheliste kolimisteenuste turul kartellikokkuleppes, mis seisnes vahetus ja kaudses hindade kindlaksmääramises, turu jagamises ja mahhinatsioonides

seoses pakkumismenetlustega. Euroopa Ühenduste Komisjon märgib, et kartell tegutses ligi 19 aastat (1984. aasta oktoobrist kuni 2003. aasta septembrini). Selle liikmed määrasid kindlaks hindasid, esitasid klientidele fiktiivseid pakkumisi ning maksid üksteisele hüvitisi tagasilükatud pakkumiste pealt rahalise hüvitamise süsteemi kaudu (edaspidi „komisjonitasud").

2. *Hageja*

2 Putters International (edaspidi „Putters" või „hageja") tegutseb alates 9. jaanuarist 1997 aktsiaseltsi vormis. 31. detsembril 2006 lõppenud majandusaastal oli Puttersi konsolideeritud kogukäive 3 950 907 eurot.

3. *Haldusmenetlus*

3 Otsuse sõnul algatas komisjon menetluse omal algatusel, kuna tal oli teavet selle kohta, et teatud Belgia äriühingud, kes tegutsesid rahvusvaheliste kolimisteenuste valdkonnas, osalesid kokkulepetes, mis võisid kuuluda EÜ artikliga 81 keelatud kokkulepete alla.

4 Niisiis viidi nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17 esimene määrus [EÜ] artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 13, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3) artikli 14 lõike 3 alusel 2003. aasta septembris läbi kontrollid äriühingutes Allied Arthur Pierre NV, Interdean NV, Transworld International NV ja Ziegler SA. Kontrollide järel esitas Allied Arthur Pierre vastavalt komisjoni teatisele, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (ELT 2002 C 45, lk 3;

ELT eriväljaanne 08/02, lk 155; edaspidi „2002. aasta koostööteatis”), taotluse kaitseks trahvi eest või trahvi vähendamiseks. Allied Arthur Pierre tunnistas, et ta osales komisjonitasusid ja fiktiivseid pakkumisi käsitlenud kokkulepetes, loetles üles seotud konkurendid, eeskätt ühe, kellest komisjoni talitused varem teadlikud ei olnud, ning esitas oma suulisi avaldusi kinnitavad dokumendid.

5 Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse nr 1/2003 [EÜ] artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (ELT 2003 L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 18 alusel esitati konkurentsivastaste kokkulepetega seotud ettevõtjatele, konkurentidele ning ühele kutseorganisatsioonile mitu kirjalikku teabenõuet. Vastuväited võeti vastu 18. oktoobril 2006 ning edastati mitmele äriühingule. Kõik adressaadid vastasid vastuväidetele. Nende esindajad, v.a Amertranseuro International Holdings Ltd, Stichting Administratiekantoor Portielje, Team Relocations Ltd ja Trans Euro Ltd esindajad, kasutasid oma õigust tutvuda komisjoni toimikus olevate dokumentidega, millele pääses juurde vaid komisjoni büroodes. Juurdepääs võimaldati neile ajavahemikus 6.–29. november 2006. Ärakuulamine toimus 22. märtsil 2007.

6 Komisjon võttis 11. märtsil 2008 vastu otsuse.

4. *Vaidlustatud otsus*

7 Komisjon kinnitab, et otsuse adressaadid, sh hageja, osalesid Belgia rahvusvaheliste kolimisteenuste turul kartellikokkuleppes või neid loetakse selle eest vastutavaks. Kartellikokkuleppe osalised määrasid kindlaks hinnad, jagasid omavahel kliente ja osalesid mahhinatsioonides seoses pakkumismenetlustega vähemalt alates 1984. aastast kuni 2003. aastani. Seetõttu on nad toime pannud EÜ artikli 81 ühe ja vältava rikkumise.

8 Komisjoni sõnul puudutasid käsitletud teenused nii füüsilistele isikutele, st eraisikud või äriühingu või avalik-õigusliku asutuse töötajad, kui ka ettevõtjatele või avalik-õiguslikele asutustele osutatud kolimisteenuseid. Neid kolimisteenuseid iseloomustas asjaolu, et neid pakuti Belgiast muusse riiki või vastupidi. Võttes arvesse ka seda, et kõik käsitletud rahvusvahelised kolimisettevõtjad asuvad Belgias ja et kartellitegevus toimub Belgias, leidis komisjon, et kartelli geograafiline kese oli Belgia.

9 Belgia rahvusvaheliste kolimisteenuste turu kartelliosaliste kombineeritud käive oli komisjoni hinnangul 2002. aastal 41 miljonit eurot. Kuna komisjon hindas sektori suuruseks ligi 83 miljonit eurot, siis loeti seotud ettevõtjate kombineeritud turuosaks ligi 50%.

10 Komisjon märkis, et kartellikokkuleppe eesmärk oli eelkõige kehtestada ja säilitada kõrgeid hindu ning jagada omavahel kokkuleppeliselt või vaheldumisi turg erinevates vormides: hinnakokkulepped, turu jagamise kokkulepped fiktiivsete pakkumiste vahendusel ja kokkulepped tagasilükatud pakkumiste pealt või pakkumise tegemata jätmise pealt rahalise hüvitamise süsteemi kohta (komisjonitasud).

11 Komisjon leiab, et perioodil 1984. aastast kuni 1990. aastate alguseni toimis kartell peamiselt kirjalike kokkulepete põhjal, mis käsitlesid hindade kindlaksmääramist. Samal ajal juurutati ka komisjonitasud ja fiktiivsed pakkumised. Komisjonitasu on varjatud kujul sisse arvestatud klientidelt küsitavasse hinda, ilma et klient selle eest vastavat teenust saaks. Nimelt vastab see summale, mida rahvusvahelise kolimisteenuse lepingu sõlminud kolimisettevõtja võlgneb konkurentidele, kellega lepingut ei sõlmitud, sõltumata sellest, kas need konkurendid tegid pakkumise või hoidusid selle tegemisest. Seega on tegu rahalise hüvitisega neile kolimisettevõtjatele, kellega lepingut ei sõlmitud. Kartelli liikmed esitasid üksteisele vastastikku arveid komisjonitasude saamiseks tagasilükatud pakkumiste või nende pakkumiste pealt, mida nad ei

esitanud, kusjuures arved sisaldasid fiktiivseid teenuseid ja nende komisjonitasude summa kohta esitati arve kliendile. Komisjon kinnitab, et seda praktikat tuleb pidada Belgia rahvusvaheliste kolimisteenuste hindade kaudseks kindlaksmääramiseks.

12 Kartelliliikmed tegid ka koostööd fiktiivsete pakkumiste esitamisel, mis jätsid klientidele, st kolimise eest tasuvatele tööandjatele, mulje, et nad võisid valida konkurentsil põhinevate kriteeriumide põhjal. Fiktiivne pakkumine on kliendile või kolivale isikule tehtud fiktiivne hinnapakkumine kolimisettevõtja poolt, kellel ei olnud kavatsust kolimisteenust läbi viia. Fiktiivse pakkumise esitamisega korraldas kolimisettevõtja, kes soovis, et leping temaga sõlmitaks (edaspidi „taotlev äriühing"), asja nii, et institutsioon või ettevõtja saab mitu pakkumist kas vahetult või kaudselt isiku kaudu, kes soovib kolida. Sellel eesmärgil teatas taotlev äriühing oma konkurentidele hinna, kindlustusmäära ja ladustamiskulud, mille nad pidid teenuse eest küsima. See hind, mis on taotleva äriühingu pakutud hinnast kõrgem, märgiti seejärel fiktiivses pakkumises. Arvestades, et tööandja valib üldiselt kõige madalamat hinda küsinud kolimisettevõtja, teadsid sama rahvusvahelise kolimisega seotud äriühingud komisjoni sõnul põhimõtteliselt ette, millisega neist võidakse leping selle kolimise jaoks sõlmida.

13 Lisaks märgib komisjon, et taotleva ettevõtja poolt küsitud hind võis olla kõrgem sellest, mis see oleks võinud muul juhul olla, kuna sama kolimisega seotud muud äriühingud esitasid fiktiivsed pakkumised, milles oli taotleva ettevõtja märgitud hind. Näitena viitab komisjon otsuse põhjenduses 233 Allied Arthur Pierce'i-sisesele e-kirjale, mis kannab kuupäeva 11. juuli 1997 ja milles on märgitud: „[K]lient palus kaks [fiktiivset pakkumist], seega võime me küsida kõrget hinda". Seetõttu väidab komisjon, et fiktiivsete pakkumiste tegemine klientidele kujutas endast mahhinatsiooni

pakkumismenetlusega, nii et kõigis pakkumistes esitatud hinnad olid tahtlikult kõrgemad kui taotleva äriühingu hind ning igal juhul kõrgemad sellest, mis oleks olnud hind konkureerivas keskkonnas.

14 Komisjon väidab, et neid kokkuleppeid kehtestati kuni 2003. aastani. Tema sõnul oli sellel keerulisel tegevusel sama eesmärk – kehtestada hinnad, jagada turg ja kahjustada seega konkurentsi.

15 Kokkuvõttes koostas komisjon otsuse resolutsiooni, mille artikkel 1 on järgmise sõnastusega:

„Järgmised ettevõtjad rikkusid [EÜ] artikli 81 lõiget 1, olles leppinud otse või kaudselt kokku rahvusvaheliste kolimisteenuste hindades Belgias, jaganud omavahel osa sellest turust ja kasutanud mahhinatsioone pakkumismenetlustes ajavahemikel, mis on esitatud allpool:

[…]

f) [Putters], 14. veebruar 1997 – 4. august 2003;

[…]”

16 Seetõttu määras komisjon otsuse artikli 2 punktis h hageja trahviks 395 000 eurot.

17 Trahvisummade arvutamiseks kasutas komisjon otsuses metodoloogiat, mis on esitatud suunistes määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2; edaspidi „2006. aasta suunised").

Menetlus ja poolte nõuded

18 Hageja esitas käesoleva menetluse algatamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 4. juunil 2008.

19 Ettekandja-kohtuniku ettekande alusel otsustas Üldohus (kaheksas koda) alustada suulist menetlust. Poolte kohtukõned ja nende vastused Üldkohtu esitatud küsimustele kuulati ära 6. mail 2010 toimunud kohtuistungil.

20 Hageja palub Üldkohtul:

– tühistada otsuse artikkel 1 osas, milles märgitakse, et ta pani toime EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumise;

– tühistada otsuse artikkel 2 osas, milles talle määratakse trahv;

– vajaduse korral määrata oluliselt väiksem trahv kui see, mille määras komisjon;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

21 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

22 Hageja esitab viis väidet otsuse tühistamiseks ja trahvi tühistamiseks või vähendamiseks. Esimene väide puudutab EÜ artikli 81 kohaldamist, ülejäänud väited puudutavad aga trahvi arvutamist.

1. *Esimene väide, mis puudutab hageja osalemist keerulises ja konsolideeritud kartellis*

Poolte argumendid

23 Hageja heidab komisjonile ette seda, et see tegi ilmse kaalutlusvea, märkides, et hageja osales keerulises ja konsolideeritud kartellis, ehkki ta osales vaid juhuslikult komisjonitasusid ja fiktiivseid pakkumisi puudutavas tegevuses.

24 Esiteks väidab hageja, et ühelt poolt hinnakokkulepete eesmärgid ja teiselt poolt komisjonitasusid ja fiktiivseid pakkumisi puudutavate kokkulepete eesmärgid on täiesti erinevad. Komisjonitasusid ja fiktiivseid pakkumisi puudutavate kokkulepetega ei üritatud isegi kaudselt hindasid kehtestada. Teiseks ei olnud ühelt poolt hinnakokkulepete pooled ja teiselt poolt komisjonitasusid ja fiktiivseid pakkumisi puudutavate kokkulepete pooled samad. Kolmandaks väidab hageja, et ta ei olnud osa üldplaanist. Ehkki väikese grupi ettevõtjate osas eksisteeris keeruline kartellikokkulepe, ei kuulunud tema sellesse tuumikusse, ning ta väidab, et ta ei olnud hinnakokkulepetest teadlik. Neljandaks rõhutab ta kvalitatiivset erinevust tema teatavates tegevustes osalemise ja piiratud arvu ettevõtjate vahel eksisteeriva keerulise kartellikokkuleppe vahel.

25 Repliigis täpsustab hageja, et kartelli kaks eraldi eesmärki olid esiteks Belgia rahvusvaheliste kolimisteenuste kõrgete hindade säilitamine ja teiseks nende teenuste turu jaotamine. Sellegipoolest ei saanud hageja juhuslik osalemine fiktiivseid pakkumisi ja komisjonitasusid käsitlevas tegevuses kaasa tuua üldise hinnataseme tõusu turul.

26 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

Üldkohtu hinnang

27 Selle väitega vaidleb hageja vastu teatud tegevuse konkurentsivastasele laadile ning väidab, et ta ei võtnud osa otsuses kirjeldatud ühest ja vältavast rikkumisest. Seetõttu tuleb kõigepealt uurida komisjonitasude ja fiktiivsete pakkumiste konkurentsivastast laadi, seejärel meenutada ühe ja vältava rikkumise mõistet ja lõpuks kohaldada neid põhimõtteid hageja olukorrale.

Komisjonitasude ja fiktiivsete pakkumiste konkurentsivastane laad

28 Hageja väidab, et komisjonitasusid ja fiktiivseid pakkumisi puudutavate kokkulepetega ei üritatud – isegi mitte kaudselt – kehtestada hindasid. Selle väitega ei saa nõustuda. Mis puudutab komisjonitasusid, siis määrati nende arv ja tase eelnevalt, enne kui kolimisettevõtjad klientidele pakkumised esitasid. Seega tõstsid komisjonitasud vältimatult hinnataset, kuna nendega kaasnevad kulud kanti edasi klientidele. Mis puudutab pakkumisi, siis määras „vales" pakkumises esitatud hinna see äriühing, kes seda taotles, ning sellega nõustus see äriühing, kes koostas fiktiivse pakkumise, mis võimaldas esimesel äriühingul kehtestada oma hind kõrgemal tasemel sellest, mis oleks tulenenud vabast konkurentsist, ja lähedal „valele" hinnale, mis lepiti ühiselt kokku. Otsuse põhjenduses 233 tõendas komisjon, et fiktiivsete pakkumiste praktikal oli selline mõju hindadele (vt eespool punkt 13).

29 Mis puudutab argumente, et fiktiivsed pakkumised esitati üksnes pärast seda, kui klient oli oma valiku teinud, siis tuleb rõhutada, et tarnijaga kontaktis olev isik, näiteks komisjoni teenistuja, ei ole kolimisettevõtjate tegelik klient. Nimelt peab kolimise eest maksev ettevõtja või institutsioon valima ühe kolimisettevõtja. Seetõttu nõuavad valiku võimaldamiseks rida ettevõtjaid ja avalikke institutsioone, et esitataks mitu pakkumist.

30 Mis puudutab lõpuks argumenti, et hageja osalemine fiktiivseid pakkumisi ja komisjonitasusid puudutavas tegevuses ei saanud kaasa tuua üldist hinnataseme tõusu turul, siis tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamisel on kokkuleppe konkreetse mõju arvessevõtmine üleliigne, kui kokkuleppe eesmärk on takistada, piirata või kahjustada konkurentsi siseturul (Euroopa Kohtu 13. juuli 1966. aasta otsus liidetud kohtuasjades 56/64 ja 58/64: Consten

ja Grundig *vs.* komisjon, EKL 1966, lk 429, 496, ja Üldkohtu 6. aprilli 1995. aasta otsus kohtuasjas T-143/89: Ferriere Nord *vs.* komisjon, EKL 1995, lk II-917, punkt 30).

Ühe ja vältava rikkumise mõiste

31 Euroopa Kohus kinnitas 8. juuli 1999. aasta otsuses kohtuasjas C-49/92 P: komisjon *vs.* Anic Partecipazioni (EKL 1999, lk I-4125, punkt 82), et on kunstlik jagada vaid ühte eesmärki taotlevat ühte vältavat käitumist mitmeks erinevaks rikkumiseks, kui seal on vastupidi tegu ühe rikkumisega, mis järjest enam konkretiseerus nii kokkulepete kui ka kooskõlastatud tegevuse kaudu.

32 Selles olukorras on ettevõtja, kes osales rikkumises enda tegevusega, mis kuulub EÜ artikli 81 lõike 1 tähenduses konkurentsivastase eesmärgiga kokkuleppe või kooskõlastatud tegevuse mõistete hulka ja mille eesmärk on aidata kaasa kogu rikkumise toimumisele, vastutav ka teiste ettevõtjate poolt selle sama rikkumise raames toime pandud tegude eest selles rikkumises osalemise kogu perioodil (eespool punktis 31 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, punkt 83).

33 Sellest kohtuotsusest ilmneb, et ühe ja vältava rikkumise olemasolu tõendamiseks peab komisjon tõendama, et ettevõtja mõistis, et tema tegevus aitab kaasa kõigi osalejate taotletud ühiste eesmärkide saavutamisele, ja et ta oli teadlik teiste ettevõtjate poolt kavatsetud või ellu viidud sisulistest tegudest nende samade eesmärkide taotlemisel või et ta võis neid mõistlikult ette näha ning oli valmis nendega kaasnevat riski aktsepteerima (eespool punktis 31 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, punkt 87).

34 Nimelt võib kartelle lugeda ühe konkurentsivastase kokkuleppe osaks üksnes siis, kui on tõendatud, et need kuuluvad ühist eesmärki taotleva tervikplaani alla. Üksnes siis, kui ettevõtja nendes kartellides osaledes teadis või oleks pidanud teadma, et nii tegutsedes ühineb ta ühe kokkuleppega, võib tema osalemist kõnealustes kartellides lugeda selle kokkuleppega liitumise väljenduseks (Üldkohtu 15. märtsi 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ja T-104/95: Cimenteries CBR jt *vs.* komisjon, EKL 2000, lk II-491, punktid 4027 ja 4112).

35 Nii ilmneb sellest kohtupraktikast, et ühes ja vältavas rikkumises osalemiseks peavad esinema kolm tingimust, nimelt ühist eesmärki taotlev tervikplaan, ettevõtja tahtlik panus sellesse plaani ja asjaolu, et ta oli (tõendatult või eeldatavalt) teadlik teiste osaliste rikkumistest.

36 Otsust tuleb seega nende tingimuste alusel analüüsida.

Kõnealuse rikkumise kvalifitseerimine

– Ühist eesmärki taotlev tervikplaan

37 Mis puudutab esiteks ühist eesmärki taotlevat tervikplaani, siis väidab komisjon, et käsitletud ettevõtjad taotlesid hindade arengu kahjustamise majanduslikku eesmärki.

38 Siiski ei saa ühise eesmärgi mõistet määratleda üldise viitega konkurentsi moonutamisele rikkumisest puudutatud turul, sest konkurentsi kahjustamine kujutab nii eesmärgi kui tagajärjena endast iga sellise tegevuse põhiosa, mis kuulub EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamisalasse. Ühise eesmärgi mõiste selline määratlus ohustab võtta ühe ja vältava rikkumise mõistelt osa selle tähendusest, kuna selle tagajärjel tuleks mitmeid ühte majandussektorit puudutavaid tegevusi, mis on EÜ artikli 81 lõikega 1 keelatud, süstemaatiliselt käsitleda asjaoludena, mis moodustavad ühe rikkumise.

39 Käesolevas asjas ilmneb otsusest, et tervikplaani kuulunud erinevate tegevuste eesmärk oli kehtestada ja säilitada kõrge hinnatase Belgia rahvusvaheliste kolimisteenuste eest ja jagada see turg. Seda ühist eesmärki on otsuse põhjendustes 314 ja 322–344 üksikasjalikult kirjeldatud.

40 Need kaks praktikat, milles hageja osales, nagu ka kirjalik hinnakokkulepe, taotlesid ühist eesmärki, st piirata konkurentsi kartelliosaliste vahel, kehtestades hinnad kõrgemal tasemel sellest, mis oleks eksisteerinud ilma kokkulepeteta. Komisjonitasud, mida maksti konkurentidele, kellega lepingut ei sõlmitud, heidutasid neid oluliselt pakkumast konkurentsivõimelist hinda, ning vahetades teavet oma fiktiivsete pakkumiste raames tehtavate pakkumiste kohta, piirasid kartelliosalised hinnakonkurentsi. Lisaks võimaldas fiktiivseid pakkumisi puudutav kokkulepe osalistel säilitada hinnad kõrgemal tasemel sellest, mis oleks eksisteerinud ilma kokkuleppeta.

41 Lõpuks võib üks ja vältav rikkumine taotleda ka kahte eesmärki – mõjutada hindasid ja jaotada turgu. Seega ei saa selle argumendiga kahtluse alla seada sellise rikkumise olemasolu, sama kehtib ka argumendi kohta, et ühelt poolt hinnakokkulepete kõik pooled ja teiselt poolt komisjonitasusid ja fiktiivseid pakkumisi puudutavate kokkulepete kõik pooled ei ole samad. Nimelt ei mõjuta ühe ja vältava rikkumisena

kvalifitseerimist pelk asjaolu, et iga ettevõtja osales rikkumises talle omasel viisil (Üldkohtu 8. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas T-53/03: BPB *vs.* komisjon, EKL 2008, lk II-1333, punkt 260).

– Hageja tahtlik panus tervikplaani

42 Mis puudutab teiseks hageja panust rikkumisse, siis ei ole vaidlust selles, et ta osales otsuses kirjeldatud kolmest tegevusest kahes, nimelt komisjonitasusid käsitlevas kokkuleppes ja fiktiivseid pakkumisi käsitlevas kokkuleppes.

43 Seevastu ei osalenud hageja kunagi hinnakokkuleppes. Kuigi ettevõtjat, kes osales rikkumises oma käitumisega, võib samuti pidada vastutavaks sama rikkumise raames teiste ettevõtjate toime pandud käitumise eest, siis kehtib see siiski üksnes selle perioodi kohta, kui esimesena mainitud ettevõtja viidatud rikkumises osales (eespool punktis 31 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, punkt 83). Järelikult ei saa hagejat vastutavaks pidada käitumise eest, mis lõppes enam kui viis aastat enne tema liitumist kartelliga.

44 Otsuses tuvastas komisjon aga, et hageja rikkus EÜ artikli 81 lõiget 1 üksnes 14. veebruarist 1997 kuni 4. augustini 2003, mille vältel hageja osales kartelli kõigis ilmingutes. Seetõttu on komisjon nõuetekohaselt arvestanud asjaoluga, et see ettevõtja osales kartellis üksnes alates 1997. aastast.

45 Hageja argumendid, et komisjonitasusid ja fiktiivseid pakkumisi ei rakendatud samaaegselt ja et komisjonitasusid käsitlevad lepped olid juhtumipõhised, on ühtlasi asjassepuutumatud, kuna vastupidi tema väidetele oli neil kahel tegevusel sama eesmärk.

– Hageja oli rikkumisest teadlik

46 Mis puudutab kolmandaks küsimust, kas hageja oli teadlik teiste kartelliosaliste rikkumisest, siis tuleb märkida, et tema osalemise ajal ei toimunud konkurentsivastaseid koosolekuid. Siiski ei ole määrav asjaolu, et hageja ei osalenud kunagi sellisel koosolekul, sest kartelli toimimine näitab, et tema liikmed ei pidanud koosolekutel osalema, et olla teadlik komisjonitasusid ja fiktiivseid pakkumisi puudutavatest kokkulepetest ja et neis kokkulepetes osaleda. Kokkuleppeid sõlmiti üldiselt telefoni, e-kirja või faksi teel.

47 Lisaks pidi hageja tingimata teadma teiste osaliste rikkumistest, sest komisjonitasusid ja fiktiivseid pakkumisi puudutav tegevus tugines vastastikusele koostööle partneritega, kes igal korral erinesid. Nimelt tugines see süsteem põhimõttel *do ut des*, kuna iga ettevõtja, kes maksis komisjonitasu või esitas fiktiivse pakkumise, eeldas, et ta saab tulevikus ka ise seda süsteemi kasutada ning saada komisjonitasusid või fiktiivseid pakkumisi. Järelikult vastupidi sellele, mida väidab hageja, ei olnud need lepped juhtumipõhised, vaid täiendasid üksteist.

48 Hageja väide, et ta ei olnud teadlik kirjalikest kokkulepetest ega komisjonitasusid käsitlevast tegevusest enne 1997. aastat, ei oma tähtsust, kuna otsuses loetakse hageja

vastutavaks rikkumise eest alates sellest kuupäevast. Hiljemalt 1997. aastal, kui ta nõustus oma esimese komisjonitasuga, sai see ettevõtja teadlikuks sellest, et kõik ettevõtjad ei tegutse normaalsetes konkurentsitingimustes. Seetõttu oli ta teadlik rikkumistest ja teiste ettevõtjate taotletud konkurentsivastasest eesmärgist.

49 Järelikult oli komisjonil alust järeldada, et hageja oli teadlik või pidi olema teadlik teiste kartelliosaliste rikkumistest.

50 Kõigest eelnevast tuleneb, et komisjon järeldas õigustatult, et hageja osales otsuses kirjeldatud ühes ja vältavas rikkumises. Seega tuleb esimene väide tagasi lükata.

2. *Teine väide, mis käsitleb põhisumma arvutamist*

Poolte argumendid

51 Teise väitega märgib hageja, et komisjon rikkus trahvi põhisumma arvutamisel proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid.

52 Hageja sõnul arvutati liigu suur põhisumma, sest tema käive, mis on rikkumistega otseselt või kaudselt seotud, oli oluliselt madalam kui komisjoni arvesse võetud summa 1 441 149 eurot. Nimelt mõjutas rikkumine 2002. aastal vaid 1% hageja käsitletud rahvusvahelistest kolimistest. Hageja sõnul ei tule arvesse võtta kõigi rahvusvaheliste kolimisteenuste kogukäivet, vaid seda käivet, mis puudutab teenuseid, mis võivad otseselt või kaudselt olla seotud tema toime pandud rikkumistega.

53 Hageja märgib, et komisjoni kasutatud meetodi ebaproportsionaalsus ja ebavõrdsus ilmneb ka arvesse võetud käibe ja tuvastatud rikkumiste omavahelisest suhtarvust (18 476 eurot hageja puhul võrreldes 7 000 euroga Allied Arthur Pierre'i, Interdeani ja Ziegleri puhul). See 18 476 euro suurune summa on ka ebaproportsionaalne hageja teostatud rahvusvahelise kolimisteenuse keskmise väärtusega (4 650 eurot).

54 Komisjon leiab, et hageja argumendid on põhjendamata või lausa ainetud. Kui komisjon on tõendanud, mis tooted või teenused on rikkumisega otseselt või kaudselt seotud, siis võib kõigi nende toodete või teenuste müügiväärtust arvesse võtta trahvi põhisumma kindlaksmääramiseks.

Üldkohtu hinnang

55 Hageja vaidlustab komisjoni poolt rikkumisega otseselt või kaudselt seonduvalt arvesse võetud käibe.

56 Vastupidi komisjoni väidetele ei ole käesolev väide ainetu. Nimelt, kui komisjon oleks 1 441 149 euro asemel trahvi põhisumma arvutamiseks arvesse võtnud üksnes selle müügiväärtuse, mida rikkumine väidetavalt mõjutas, st vaid 1% sellest summast ehk 14 411,49 eurot, siis oleks põhisumma 18 374,65 eurot ja jääks oluliselt madalamaks käesolevas asjas hageja suhtes kohaldatud 10% ülempiirist.

57 Siiski põhineb argument, et vaid rikkumisega tegelikult seotud müügiväärtust tuleks arvesse võtta, 2006. aasta suuniste punkti 13 ekslikul tõlgendusel. See säte näeb ette:

„Trahvi põhisumma kindlaksmääramisel võetakse aluseks nende kaupade või teenuste väärtus, millega on rikkumine otseselt või kaudselt […] seotud. […]."

58 Vastupidi hageja väidetele ei ilmne sellest sättest, et asjassepuutuva müügiväärtuse arvutamiseks võib arvesse võtta üksnes müügiväärtust, mis tuleneb kolimistest, mida rikkumised tegelikult puudutasid.

59 Nii viitab 2006. aasta suuniste punkt 13 „väärtus[ele], millega on rikkumine otseselt või kaudselt […] seotud", mitte aga „väärtusele, mis on rikkumisest mõjutatud". Seetõttu peetakse punkti 13 sõnastusega silmas asjaomasel turul toimunud müüki. See ilmneb muuseas väga selgelt 2006. aasta suuniste punkti 6 saksakeelsest versioonist, milles öeldakse „Umsatz auf den vom Verstoß betroffenen Märkten" (müük, mis saadi rikkumisest puudutatud turul). Veelgi enam, 2006. aasta suuniste punkt 13 ei pea silmas üksnes olukordi, mille kohta komisjonil on rikkumist puudutavad dokumentaalsed tõendid.

60 Seda tõlgendust kinnitab ühenduse konkurentsieeskirjade eesmärk. Nimelt tähendaks hageja pakutud tõlgendus, et kartelle puudutavates asjades määratavate trahvide põhisummade kindlaksmääramiseks oleks komisjonil igas juhtumis kohustus tuvastada, millist konkreetset müüki kartell mõjutas. Liidu kohtud ei ole kunagi kehtestanud sellist kohustust ning puuduvad tõendid, et komisjonil oli kavatsus endale selline kohustus 2006. aasta suunistega kehtestada.

61 Lisaks ilmneb väljakujunenud kohtupraktikast, et rikkumisega seotud kauba käive annab täpse pildi rikkumise ulatusest asjaomasel turul (Euroopa Kohtu 7. juuni 1983. aasta otsus liidetud kohtuasjades 100/80–103/80: Musique diffusion française jt *vs.* komisjon, EKL 1983, lk 1825, punkt 121). Eelkõige on konkurentsi piirava tegevusega seotud toodete müügist tekkinud käive objektiivne asjaolu, mis täpselt näitab selle tegevuse kahjulikkust normaalsetele konkurentsitingimustele (Üldkohtu 11. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas T-151/94: British Steel *vs.* komisjon, EKL 1999, lk II-629, punkt 643, ja 8. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas T-50/03: Saint-Gobain Gyproc Belgium *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 84). 2006. aasta suunised kordavad seda põhimõtet.

62 Sellest tuleneb, et hageja esitatud arvandmed, st arvesse võetud käibe ja tuvastatud rikkumiste omavaheline suhtarv, ei oma tähtsust. See kehtib veelgi enam, kuna oma laadilt salajaste kartellide asjades on vältimatu, et teatud tõendeid konkurentsivastase tegevuse iga ilmingu kohta ei avastata. Käesolevas asjas oli sisuliselt võimatu leida tõendeid kõigi mõjutatud kolimiste kohta.

63 Järelikult tuleb teine väide tagasi lükata.

3. *Kolmas väide, mis puudutab eristamise puudumist*

Poolte argumendid

64 Kolmanda väite raames viitab hageja proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtete rikkumisele seoses rikkumise raskusastet väljendava 17% määra ühetaolise kohaldamisega vastavalt 2006. aasta suuniste punktile 19.

65 Hageja heidab komisjonile ette, et ta arvutas trahvi, kohaldades kõigile asjassepuutuvatele ettevõtjatele rikkumise raskuse alusel ja täiendava hoiatava summana sama, 17% määra, arvestamata nende rolli kartellis ja nende tegevuste laadi, milles nad osalesid. Asjaolu, et kõiki ettevõtjaid koheldi niisiis identselt, ehkki nad olid arvestatavalt erinevates olukordades, tähendas seda, et hagejat karistati suhteliselt karmimalt kui ettevõtjat, kelle osas on tõendatud olulisem roll kartellis. Nii on trahvi põhisumma ja tuvastatud rikkumiste arvu omavaheline suhtarv hageja puhul 23 462 eurot ja Allied Arthur Pierre'i puhul üksnes 6 736 eurot. Kui rikkumine koosneb mitmest osas, on komisjonil siiski kohustus võtta arvesse iga osalemise suhtelist raskust. Hageja sõnul tähendas poolte rollide erinevus kartellis, et komisjon viib sellise eristamise läbi.

66 Komisjon väidab, et hagejale lõpuks määratud trahv on juba „väga madal", kuna kohaldati trahvi ülempiiri. Kui seega isegi trahvi arvutamist muuta hageja viidatud põhjustel, ei vähendataks siiski selle tagajärjel trahvi. Lisaks vaidleb ta vastu hageja väidetele.

Üldkohtu hinnang

67 Esmalt tuleb märkida, et ekslik on arusaam, nagu peaks hageja toime pandud rikkumise kohta esitatud kirjalike tõendite arvu ja selle rikkumise raskust väljendava protsendi/osakaalu vahel olema lineaarne seos. Nimelt on oma laadilt salajaste kartellide asjades vältimatu, et teatud tõendeid konkurentsivastase tegevuse iga ilmingu kohta ei avastata, eelkõige kui komisjon ei viinud hageja juures läbi kontrolle.

68 Mis puudutab eristamise puudumist, siis tuleb viidata Üldkohtu märkustele kohtuasjas C-204/08: Team Relocations *vs.* komisjon esitatud kolmanda väite (kohtuotsuse punkt 80 jj) ning kohtuasjas T-208/08: Gosselin *vs.* komisjon esitatud teise väite kohta (kohtuotsuse punkt 124 jj). Tuleb siiski märkida, et käesolevas asjas tõi 10% ülempiiri kohaldamine juba kaasa trahvi olulise vähendamise. Nimelt, kuigi trahvi põhisummaks määrati 1,83 miljonit eurot, on määratud trahv üksnes 395 000 eurot. Selles olukorras ei ole oodatav, et raskuse erinev hindamine, mis tuleks läbi viia enne ülempiiri kohaldamist, võiks kaasa tuua lõpliku trahvi vähendamise. Nimelt, võttes arvesse hageja toime pandud rikkumise laadi, peaks müügiväärtuse osakaal, mis on kindlaks määratud lähtuvalt rikkumise raskusest, asuma 2006. aasta suuniste punkti 23 kohaselt astmestiku „kõrgemal tasemel". Isegi kui Üldkohus oma täieliku pädevuse raames leiab, et raskuse kindlaksmääramisel ja täiendava summa tarvis tuleks kohaldada 15,1% määra, oleks trahvi põhisumma siiski 1,63 miljonit eurot, mis on seega endiselt palju kõrgem ülempiirist.

69 Kuna hageja väidab, et tema osaluse suhteline raskus on väiksem kui teiste seotud ettevõtjate oma, siis ei saa selle väite toetuseks esitatud argumendid siinses asjas mõjutada määratud trahvi lõplikku summat.

70 Seega tuleb kolmas väide tagasi lükata.

4. *Neljas väide, mis puudutab maksimaalse trahvi määramist*

Poolte argumendid

71 Selle väitega viitab hageja proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtete rikkumisele, kuna komisjon määras talle määruses nr 1/2003 ette nähtud maksimaalse trahvi, st 10% eelmise majandusaasta käibest.

72 Hageja sõnul näitab asjaolu, et ülempiiri kohaldamine tõi kaasa nii olulise vähendamise (st 1 830 000 eurolt 395 000 euroni), juba iseenesest seda, et nii trahv kui ka komisjoni trahvi arvutamise meetod olid ebamõistlikud ja ebaproportsionaalsed. Lisaks rikkus komisjon proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid, määrates maksimaalse lubatud trahvi sellisele ettevõtjale, kelle roll kartellis oli piiratud ja mõju turul tagasihoidlik.

73 Komisjon leiab, et sellel väitel puudub iseseisev ulatus.

Üldkohtu hinnang

74 Tuleb märkida, et käesoleval väitel, mis puudutab maksimaalse trahvi määramist, puudub iseseisev ulatus, võrreldes trahvisummat puudutavate teiste väidetega. Pelk asjaolu, et lõpuks määratud trahv ulatus 10%-ni hageja käibest, ehkki see osakaal on teiste kartelliosaliste puhul madalam, ei saa endast kujutada võrdse kohtlemise põhimõtte või proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist. Nimelt on see tagajärg lahutamatu 10% ülempiiri sellisest tõlgendamisest, mille kohaselt on see vaid tasandusmäär, mida kohaldatakse pärast trahvi võimalikku vähendamist kergendavate asjaolude või proportsionaalsuse põhimõtte alusel.

75 Sellegipoolest võib müügiväärtuse alusel kindlaks määratud summa korrutamine rikkumises osalemise aastate arvuga tähendada, et 2006. aasta suuniste raames on määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 3 sätestatud 10% ülempiiri kohaldamine nüüdsest reegel, mitte aga erand kõigile ettevõtjatele, kes tegutsevad peamiselt ühel turul ja kes osalesid kartellis kauem kui üks aasta. Sellisel juhul ei saa mis tahes eristamine raskusastme või kergendavate asjaolude alusel enam mõjutada trahvi, mis tasandati, et see oleks 10% piires. Sellest tuleneva lõpliku trahvi osas eristamise puudumine kujutab endast probleemi karistuste ja sanktsioonide individuaalsuse põhimõtte seisukohast, mis on uue metodoloogia lahutamatu osa. See võib kaasa tuua selle, et Üldkohus kasutab täielikult oma täielikku pädevust konkreetsetes asjades, kus vaid 2006. aasta suuniste kohaldamine ei võimalda sobivat eristamist. Käesolevas asjas leiab Üldkohus siiski, et olukord ei ole selline (vt selle kohta ka allpool punkt 81 jj).

76 Järelikult tuleb neljas väide lükata tagasi.

5. *Viies väide, mis puudutab kergendavaid asjaolusid*

Poolte argumendid

77 Oma viimase väitega viitab hageja õiguspärase ootuse kaitse ja võrdse kohtlemise põhimõtete rikkumisele ja komisjoni kaalutlusveale, sest ta ei võtnud arvesse ühtegi kergendavat asjaolu.

78 Hageja leiab, et ta vastab tingimustele, et talle kohaldada mõningaid 2006. aasta suuniste punktis 29 määratletud kergendavaid asjaolusid. Eelkõige lõpetas ta rikkumises osalemise kohe pärast komisjoni sekkumist; tema osalemine rikkumises oli piiratud; ta tegi tegelikult koostööd ja edastas alati komisjonile kõik vajalikud ja tarvilikud andmed. Lisaks ei vaielnud ta asjaoludele vastu ja oli menetluse käigus väga diskreetne, reageerides vastuväidetele piiratud määral ja ei osalenud ärakuulamisel. Seega on tema käitumine kooskõlas sellega, mida oodatakse ettevõtjatelt, kes soovivad, et nendega sõlmitaks kokkulepe vastavalt komisjoni teatisele, mis käsitleb kokkuleppemenetluse läbiviimist kartellidega seotud otsuste puhul, mis on vastu võetud vastavalt nõukogu määruse nr 1/2003 artiklitele 7 ja 23 (ELT 2008, C 167, lk 1) ja komisjoni 30. juuni 2008. aasta määrusele (EÜ) nr 622/2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 773/2004, seoses kokkuleppemenetluste teostamisega kartellide puhul (ELT L 171, lk 3).

79 Komisjon vaidleb vastu hageja argumentidele. Ta leiab, et see väide ei saa igal juhul hagejale mingilgi viisil kasulik olla, kuna ülempiiri kohaldamise tõttu on Puttersi trahv juba „väga väike".

Üldkohtu hinnang

80 Nii nagu kolmanda väite puhul, seab komisjon ka siin kahtluse alla hageja esitatud väite tarvilikkuse. Sellega seoses tuleb märkida, et käesolevas asjas ei saaks trahvi vähendamine kergendavate asjaolude alusel tegelikult kaasa tuua lõpliku trahvi vähendamist. Nimelt, kuna 10% ülempiiri kohaldamine tõi juba kaasa trahvi olulise vähendamise ja arvestades hageja viidatud kergendavate asjaolude laadi, leiab Üldkohus oma täieliku pädevuse kasutamise raames, et nende asjaolude arvestamine, mida peab tegema enne ülempiiri kohaldamist, ei saa kaasa tuua lõpliku trahvi vähendamist. Niisiis, nagu komisjon õigustatult märkis, isegi kui trahvi arvutamist kohandataks hageja esitatud põhjustel, ei vähendataks trahvi selletõttu nii palju. Tuleb korrata, et see tagajärg on lahutamatu 10% ülempiiri sellisest tõlgendamisest, mille kohaselt on see vaid tasandusmäär, mida kohaldatakse pärast trahvi võimalikku vähendamist kergendavate asjaolude alusel.

81 Üldkohus analüüsib siiski täiendavalt hageja esitatud argumente.

82 Esiteks märgib ta, et ta lõpetas rikkumises osalemise kohe pärast komisjoni sekkumist. Vastab tõele, et 2006. aasta suuniste punkti 29 esimene taane näeb ette, et trahvi põhisummat võidakse vähendada, kui asjaomane ettevõtja esitab tõendid selle kohta, et ta lõpetas rikkumise kohe pärast komisjoni sekkumist. Siiski täpsustab järgmine lause, et see „ei kehti salastatud kokkulepete või tegevuse kohta (eeskätt kartellide puhul)". Seetõttu järeldas komisjon õigustatult, et tegu ei ole põhjusega, mis õigustaks trahvi vähendamist.

83 Mis puudutab seejärel hageja kinnitust, et tema osalemine rikkumises oli väga piiratud, siis tuleb märkida, et komisjonil on selle ettevõtja kohta kirjalikud tõendid seoses 78 konkreetse komisjonitasu ja fiktiivse pakkumise juhuga. Vastab tõele, et kõnealune rikkumine arenes aja jooksul ja et rikkumise esimeses faasis kohaldati kirjalikke kokkuleppeid, kuid seejärel neist loobuti. Järelikult võiks 2006. aasta suuniste punkti 19 alusel müügiväärtuse osakaal aja jooksul muuta. See asjaolu võiks ka õigustada trahvi vähendamist kergendavate asjaolude alusel.

84 Tuleb märkida, et tegevus, milles hageja osales, ei ole laadilt kergem kui hindade kindlaksmääramise kirjalikud kokkulepped või konkreetse kolimise tarvis hindade *ad hoc* kindlaksmääramine. Nimelt mõjutasid fiktiivsed pakkumised ja komisjonitasud samuti hindasid, vastupidi hageja kinnitustele (vt eespool punkt 28). Samuti ei ole rikkumise raskusastme hindamisel käesolevas asjas oluline see, et ta ei osalenud konkurentsivastase eesmärgiga koosolekutel, sest kartell toimis selliste mehhanismide toel, mis taolised koosolekud kasutuks tegi.

85 Mis puudutab kolmandaks hageja väidetavat koostööd komisjoniga ja asjaolude vaidlustamata jätmist, siis tuleb märkida, et otsuse põhjendustes 592 ja 594 esitatud järelduste kohaselt piirdus hageja koostöö ettevõtja struktuuri ja tema majandusandmeid puudutavatele teabenõuetele vastamisega. Hageja ei esitanud vabatahtlikult tõendeid rikkumise kohta. Lisaks, erinevalt komisjoni 18. juuli 1996. aasta teatisest, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (EÜT C 207, lk 4), ei näe 2002. aasta koostööteatis ette trahvi vähendamist vaid selle põhjal, et faktide sisulist õigsust ei vaidlustatud. Järelikult oli komisjonil alust järeldada, et ükski nendest asjaoludest ei õigustanud trahvisumma vähendamist.

86 Lõpuks väidab hageja neljandaks, et tema käitumine vastas sellele, mida oodatakse ettevõtjatelt, kes soovivad, et nendega sõlmitaks kokkulepe. Tuleb märkida, et kartellide puhul kokkuleppemenetlust käsitlev määrus nr 622/2008 jõustus alles 2008. aasta juulis, samas kui otsus on tehtud 2008. aasta märtsis ja vastuväited teatati hagejale 2006. aasta oktoobris. Seetõttu ei olnud see määrus käesolevas asjas kohaldatav. Igal juhul ei ole järgitud selles määruses sätestatud menetlust.

87 Sellest tuleneb, et hageja viimane väide tuleb tagasi lükata.

88 Kuna hageja kõik väited on tagasi lükatud, tuleb hagi tervikuna jätta rahuldamata.

Kohtukulud

89 Üldkohtu kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hageja kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele välja mõista hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kaheksas koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Putters International NV-lt.

Papasavvas Wahl Dittrich

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 16. juunil 2011 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Asjaolud ..... II - 3734

1. Hagi ese ..... II - 3734

2. Hageja ..... II - 3735

3. Haldusmenetlus ..... II - 3735

4. Vaidlustatud otsus ..... II - 3736

Menetlus ja poolte nõuded ..... II - 3740

Õiguslik käsitlus ..... II - 3741

1. Esimene väide, mis puudutab hageja osalemist keerulises ja konsolideeritud kartellis ..... II - 3741

Poolte argumendid ..... II - 3741

Üldkohtu hinnang ..... II - 3742

Komisjonitasude ja fiktiivsete pakkumiste konkurentsivastane laad ..... II - 3743

Ühe ja vältava rikkumise mõiste ..... II - 3744

Kõnealuse rikkumise kvalifitseerimine ..... II - 3745

– Ühist eesmärki taotlev tervikplaan ..... II - 3745

– Hageja tahtlik panus tervikplaani ..... II - 3747

– Hageja oli rikkumisest teadlik ..... II - 3748

2. Teine väide, mis käsitleb põhisumma arvutamist ..... II - 3749

Poolte argumendid ..... II - 3749

Üldkohtu hinnang ..... II - 3750

3. Kolmas väide, mis puudutab eristamise puudumist ..... II - 3753

Poolte argumendid ..... II - 3753

Üldkohtu hinnang ..... II - 3754

4. Neljas väide, mis puudutab maksimaalse trahvi määramist ..... II - 3755

Poolte argumendid ..... II - 3755

Üldkohtu hinnang ..... II - 3756

5. Viies väide, mis puudutab kergendavaid asjaolusid ..... II - 3757

Poolte argumendid ..... II - 3757

Üldkohtu hinnang ..... II - 3758

Kohtukulud ..... II - 3760